

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concursuri, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Acte de caritate.

De pe amvon cu cuvântul, de pe tribuna publicității cu scrisul am pregătit obștea rămasă la serviciul samaritan, la lucrarea îndurării față de cei loviți de soarta războiului. Victimele sunt și mai multe decât ne așteptam să le avem și jertfa trebuie dar să fie mai mare. Dacă n'ar fi porunca mare a îndurării creștinești, acolo e porunca rațiunii: azi mie mâne ție. Azi fiul vecinului meu zace rănit, mâne poate bate urgia holerei la porțile mele. Nimeni nu e scutit de urgia războiului, numai sărind unul pentru toți și toți pentru unul putem mântui ce e de mântuit.

Învățătorii români din Ardeal au stors admirația lumii prin trimiterea de mai multe vagoane de pânzături vechi pentru spitalele militare. Oamenii aceștia și-au înțeles misiunea și în meritul lor umanitar nu stau îndărătul celor cari își varsă sângele pe câmpul de războiu. Ei mântuie ce e de mântuit de sub spuza războiului, și viețile acele mântuite sunt fiii și concetățenii noștri, pentru cari tremură acasă părinți, soațe, copii, frați și surori. Curățenia trupurilor sdrânțuite de gloanțe și încojbate de murdăriile războiului e o conditio sine qua non a vindecării ranelor și a ocrotirii de boalele contagioase. Exemplul acestor învățători cari atâta cinste ne-au făcut înaintea lumii civilizate și atâtea răni au astupat să lumineze tuturor.

Cine nu se poate lipsi de un ștergar, de un petec de cămașă, o mâncă, un spătoiu, un crac de albituri bărbătești, un cearșaf ori petec de ciarșaf, batistă, fustă, cu un cuvânt tot ce e pânzătură albă și mai ales țesături de cânepă și in? Pentru că din ce-i întreg se îmbracă trupurile venite acasă cu albituri sdrânțuite și neschimbate de când au plecat cu ele în războiu. Din petece se fac ștergare și învâlituri de pansamente. Nu uitați că toată țara e un spital și vine iarna cu luptele cele sângeroase ale deciziunii războiului. Greul războiului. Preotesele și învățătoarele să fie diaconesele acestui războiu, ele să umble din casă în casă și să se facă părtașe în opera cea mare de salvare.

Prea Sfințitul nostru episcop a ordonat purtarea unui tas pentru ajutorarea familiilor rămase în mizerie de capii lor duși în războiu.

Nu vă dați acum îndărătul acestei mari contribuții pentru că uite ceia din războiu aduc contribuția de sânge în prisosință. Toată picătura de sânge pentru noi cei rămași acasă se varsă. Când ei nu vor mai putea apăra hotarele noastre o să plătim contribuții mai mari și de silă, atunci nu ni-se va mai cere, ci ni-se va lua. Nu este aici vorba de o stoarcere a avutului, ci de dinarul văduvei. Știți pilda din evanghelie. Mai mult a dat văduva care a dat ultimul dinar ce l'a avut, căci l-a dat din inimă și tot cât a putut. Dinarul acesta al văduvei, darul inimii vă cere acum arhiereul, bogatul și săracul deopotrivă să-și aducă dinarul său pe tasul sfintei biserici în fața Domnului carele toate le vede și toate le resplătește după vrednicia lor. Mana cerului nu va lipsi din holdele voastre dacă veți implora mila lui D-zeu prin fapte bune.

La întemeierea creștinismului se aduceau atâtea prinoase încât sfinții apostoli nu le mai puteau lua în primire și împărtăși săracilor pentru cari se aduceau. Atunci s'au instituit diaconii pentru serviciul meselor. La acest serviciu ei meselor de caritate suntem chemați toți câți întru Hristos suntem hirotoniți. Toți știm istoria sfântă, că ce a făcut M. Hristos și sfinții apostoli. Dar facem noi ce a făcut M. Hristos, facem ce a făcut sf. apostoli? Suntem noi urmașii M. Hristos și a sfinților apostoli? Vremea este a ne mărturisi acuma, când Hristos ne chiamă la datoria noastră de caritate creștinească.

Ordin ministerial

Cum au să se poarte autoritățile în cazul unei ocupații inimice?

Ministrul reg. ung. a dat sub Nrul 7364/1914 M. E. o ordinațiune, care privește ținuta autorităților (Oficiilor) pentru cazul când o invaziune inimică ar amenința teritoriile pe cari se află. Guvernul dispune următoarele:

§ 1. Oficiile de stat, municipale și comunale, vor rămânea atât timp la locul lor, provăzând agendele oficiale în mod normal, câtă vreme dușmanul nu a sosit până în imediata apropiere a locului. În cazul ivirii acestui pericol iminent vor urma dispozițiilor din paragraful următor.

Asupra împrejurării, că cutare regiune este amenințată de pericolul invaziunii dușmane, oficiile din

acele locuri vor primi de regulă la timp avizul autorităților lor superioare, sau înștiințare din partea primului funcționar al municipiului (vice-comitele sau primarul orășănesc), eventual din partea reprezentantului suprem al guvernului în provincie (comisarul guvernului, comitele suprem).

Înainte de sosirea acestui încunoștințării, în înțelesul celorlalți paragrafi, nu se va putea întreprinde nici un pas, ci numai în cazul, când pericolul iminent s'a constatat cu toată precauțiunea și după informații primite dela comandantul militar cel mai apropiat. Dela comandantul militar întrebât asupra pericolului, se va cere răspuns în scris. Cu privire la constatarea ivirii pericolului, oficiile cari lucrează în aceeași localitate, vor proceda intru cât se poate în comună înțelegere.

§ 2. În cazurile citate în § 1. mai întâi se va purta de grije de aducere în siguranță a averii de stat și a celorlalți bani publici, întrucât aceasta nu s'a făcut mai dinainte. Spre acest scop se va proceda conform instrucțiunilor speciale sau generale, referitoare la siguranța banilor publici. În lipsa unor astfel de instrucții, sau când nu se poate satisface acestor dispoziții, autoritățile vor proceda după cea mai bună a lor priecpere.

După aducerea în siguranță a averii, și la apropiere de fapt a inamicului, membrii oficiilor, cu excepția celor numiți în alineatul proxim, pot se și părăsească sediul întrucât nu vor fi primit alt ordin dela superioritatea lor.

Membrii oficiului de poliție de prima instanță, cum și organele concrezute cu susținerea ordinii publice, nu vor putea părăsi sediul lor, cât timp inamicul nu a sosit de fapt acolo, și a luat eventual în primire administrația polițienească dela ei. După aceasta se pot depărta și ei.

Primarii orașelor, pe urmă juzii și notarii comunelor mari și mici, sau apoi substituții lor, nu se pot depărta nici atunci, ci sunt obligați să stea la postul lor în decursul întregii ocupațiuni dușmane, spre scopul pertractărilor eventual cu dușmanul, sau pentru o acțiune de mijlocire cu el.

§ 3. Părăsirea sediului oficial se va face în liniște și în ordine, nici decum în formă de fugă.

Acele oficii, al căror cerc de competență nu a fost ocupat în întregime de inamic, se vor retrage pe teritoriile neocupate ale cercului lor, unde vor continua cu activitatea terenului ocupat, în scopul ca să se poată reîntoarce acolo cât mai curând, îndată ce aceasta li se face posibil.

La părăsirea sediului oficial, cât și la reîntoarcere, se vor avea în vedere două momente, anume: ca inamicul se nu poată uza de oficiile noastre, de altă parte, ca populația se fie lipsită timp cât se poate de scurt de autoritățile ei.

Dacă a sosit momentul părăsirii sediului oficial, sau a reîntoarcerii la el, aceasta o constată totdeauna conducătorul oficiului, iar ceilalți funcționari sunt obligați a se conformă dispozițiilor conducătorului lor. Spre acest scop singuraticii funcționari se vor stabili după putință în decursul absenței dela sediu, acolo unde se află și conducătorul oficiului lor. Iar dacă aceasta nu se poate, atunci vor purta de grijă, ca conducătorul lor să aibe permanentă știre de locul unde se găesc.

Oficiul care și-a părăsit sediul, este obligat se sprijinească populațiunea teritoriului ocupat și mai departe, întrucât aceasta li este posibil, și să o susțină

în conștiința, că nu este deplin părăsită de autoritățile din statul ei și retragerea lor s'a făcut numai în mod trecător, din constrângere.

Părăsirea sediului cât și reîntoarcerea în el este a se anunța imediat autorității superioare.

§ 4. Această ordinațiune nu atinge dispozițiile speciale care s'au luat în cauza siguranței bunurilor și a ținutei autorităților în cercul singuraticilor rami ai administrației, și cari nu stau în contradicere cu ordinațiunea prezentă.

Astfel această ordinațiune nu atinge dispozițiile generale cu privire la ținuta autorităților judecătorești și a siguranței valorilor și actelor administrate de ele în cazul unui pericol general, cum și instrucțiile de acelaș cuprins, referitoare la cercul de afaceri ale administrației căilor ferate, a oficiilor postelor și telegrafului. Tot astfel aceasta ordinațiune nu atinge normele speciale, care sunt stabilite pentru ținuta finanțelor și a personalului silvic.

§. Această ordinațiune intră imediat în vigoare. Budapesta, la 3 Octomvrie 1914.

Contele *Stefan Tisza* m. p.
Ministru president regesc ungar.

CRONICA.

Un ordin aspru. Ministrul de interne Sándor János a dat împotriva răspânditorilor de știri false următorul decret:

„Tot mai des sosesc plângerile că, în legătură cu operațiunile de războiu se inventează și se răspândesc știri alarmante cari sunt potrivite să provoace neliniște și îngrijorări nemotivate în cercurile largi ale populațiunii.

Orice om serios trebuie să vază, că inventarea și răspândirea de știri false periclitizează în mare măsură ordinea și liniștea publică, a căror menținere și promovare e o datorie dublă chiar în vremile aceste grele. Din cauza aceasta opresc riguros inventarea și răspândirea acestor fel de știri, iar călcarea acestei opreliști o decretez în baza paragrafului 1 al Art. de lege XL din 1879 ca delict.

În consecință, acela care în legătură cu operațiunile de războiu:

1) inventează vre-o știre alarmantă sau răspândește astfel de știri false; sau

2) afirmă sau răspândește știri despre rănirea, moartea sau căderea în prinsoare dușmană a vreunui soldat, fără ca să se fi convins despre veracitatea datelor din comunicatele oficiale sau din altă sursă, care eschide orice îndoială; sau

3) inventează orice altă știre sau răspândește știri false, cari sunt potrivite să deștepte teamă și panică vor fi pedepsiți la închisoare până la 15 zile și 200 coroane pedeapsă în bani.

Judecarea acestor delictes cade în sfera de competență a autorităților administrative ca judecătoria polițienească, iar pe teritoriul capitalei în sfera de competență a poliției de stat din Budapesta.

Rugăm preoțimea și învățătorimea a aduce la cunoștința poporului acest ordin, pentru a preveni dezastrele ce ar urmă din nerespectarea lui. Să stea fie-care la ale sale să lucreze și să se roage lui Dumnezeu.

Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr.-or. rom. din **Brestovaț** (Aga), tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 141 cor. 60 fileri; 2. 720 litre grâu, prețuite în 81 cor. 60 fileri; 3. 720 litre cucuruz, prețuite în 60 coroane; 4. 3 jugăre 695□ de pământ, parte arător, parte fânaț, prețuit în 80 cor.; 5. Pentru conferință 10 cor.; 6. Pentru scripturistică 10 coroane; 7. Locuință corespunzătoare legii, cu grădină intra și estravilană, la olaltă 705□.

Toate acestea le dă comuna bisericască.

Dela înmormântări, unde va fi poftit, 80 fileri, iar cu liturgie 2 coroane.

Pentru întregirea salarului la suma cerută de lege, înaltul Guvern, prin rezoluția Nr. 30814/1913, a pus în prospect acordarea ajutorului de stat.

Dările publice după pământurile și grădinile ce i-se dau în folosință, va avea să le supoarte învățătorul, care va fi ales.

Alesul, fără alta remunerație, are să preste și servicii cantonale, atât în, cât și afară de biserică.

Concurenții au să-și ajusteze concursurile cu următoarele documente:

1. Etras de naștere din matricula civilă;
2. Estras de botez din matricula bisericască;
3. Diploma de învățător;
4. Atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale a concurentului și
5. Atestat despre serviciul de până aci.

Reflectanții la acest post au să-și trimită petițiile concursuale, adresate comitetului parohial din Brestovaț, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenze, Temes megye) și să se prezenteze odată într'o duminică ori sârbătoare în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a schimba naturalii în bani, după prețul fixat în acest concurs.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala gr.-or. rom. din **Selegeni** (Szelezsény) se escrie concurs cu termen de **30 zile**.

Emolumente: 1. 200 cor. din cassada epitropiei culturale. 2. 6 Hl. grâu și 6 Hl. cucuruz, eventual prețul acestora staverit în 164 coroane. 3. Scripturistica 6 cor. 4. Conferințe 20 cor. 5. Stolele obicinuite.

La recurse sunt a se alătură în original: 1. Estras de botez. 2. Diploma. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va providea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate comitetului parohial din Selegeni sunt a se înaintă oficiului ppbiteral gr.-or. rom. din Buteni, având reflectanții a se prezentă în sfta biserică din Selegeni spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *F. Roxin* pprêsbiter, insp. școlar.

—□— 1—3 gr.

Pentru îndeplinirea parohiei **Ignești** se publică concurs cu termen de **30 zile**.

Emolumentele: a) $\frac{1}{2}$ sesie pământ, arător și fânaț. Contribuția o va plăti alesul, b) casă parohială și supraedificate pentru susținerea cărora se va îngriji alesul, c) bir legal (2, 1, 0.50 cor.), d) Stolele legale, e) întregire de salar dela stat.

Alesul e obligat a catehiză fără alta remunerație.

Reflectanții să-și prezinte recursele adresate comitetului parohial și ajustate conform Reg. pentru parohii de clasa a III-a oficiului ppbiteral din Buteni, având aceștia a se prezentă în sfta biserică pentru recomandare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea capelaniei temporale cu drept de succesiune pe lângă veteranul preot **Lazar Oprea** din **Chisindia**, conform încuviințării Ven. Cons. de sub Nr. 3764/914, se escrie concurs cu termen de **30 zile**.

Emolumentele sunt: Jumătate din toate venitele acestei parohii, ș. a: $\frac{1}{2}$ din bir, stole și sesie, având alesul a plăti dările publice după partea sesiei beneficiate de dânsul.

De locuință cam deodată se va îngriji alesul.

Alesul e deobligat a catehiză la toate școlile din parohie.

Reflectanții sunt poftiți a-și înaintă recursele ajustate conform Regulamentului pentru parohii de clasa a II-a comitetului parohial din Chisindia pe calea oficiului ppbiteral din Buteni, având a se prezentă în cutare Duminecă în sfta biserică din Chisindia.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți vacante din **Cărăsău** (Karaszó) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Beneficiul e: 1000 cor. și întregirea dela stat; stolele cantonale îndatinat, locuință acomodată cu grădină de legumi.

Doritorii de a deveni aleși, au a-și înaintă recursele adresate comitet. paroh. la subscrisul în Feketegyörös, având a se prezentă în cutare Duminecă ori sârbătoare la sfânta biserică pentru a-și dovedi desteritatea în tipic și în cântare.

Din încredințarea comitet. parohial.

Petru Serbu protopop.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Tagădău** (Tagadómedgyes) se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Dotățiunea e 1000 cor. și întregirea dela stat carea e sub rezoluție; stolele cantonale și locuință acomodată cu grădină de legume. Reflectanții recursele lor adresate comitet. paroh. au ale trimite la subscrisul în Feketegyörös, având a se prezentă la sf. biserică pentru dovedirea desterității în tipic și în cântări.

Pentru comitetul parohial.

Petru Serbu protopop.

—□— 3—3

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite culori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.